

Návrh tématu diplomové práce:

Rekonstrukce prastarých pasteveckých strategií v severočeských pískovcových územích

Školitel: doc. Petr Pokorný, Laboratoř archeobotaniky a paleoekologie (LAPE), PŘF JU.

Kontakt: PPokorny00@prf.jcu.cz

Pastva domácích zvířat představovala od počátku neolitu (před cca 7500 lety) klíčovou součástí strategií obživy obyvatel střední Evropy, a to po naprostou většinu tohoto období. Podle současných poznatků se pastevci do zalesněných oblastí severočeských pískovců dostali s určitým zpožděním, avšak jejich činnost zde postupně nabývala na významu. Jak zásadní roli pastva v životě tehdejších lidí skutečně hrála? Jaké byly její ekologické dopady? Byla pastva součástí širšího spektra lidských životních strategií? Jak konkrétně ovlivňovala lesní vegetaci? Vedla dokonce k odlesňování, a pokud ano, v jakém rozsahu a v kterých časových úsecích? Tyto otázky nám mohou pomoci lépe pochopit komplexní vztah mezi lidmi, zvířaty a krajinou v minulosti.

Náplní diplomové práce bude pylová analýza unikátních nálezů mumifikovaných zvířecích bobků z pískovcových skalních převisů v Českém ráji a Českém Švýcarsku. Tento materiál, shromážděný během environmentálně-archeologických výzkumů, pochází z období od konce neolitu po novověk. Analýzy nám umožní rekonstruovat charakter a rozmanitost vegetace v oblastech pastvy ovcí, koz a vepřů a zjistit, jaký měla pastva dopad na lesní vegetaci. Unikátní příležitost se nabízí zejména pro rekonstrukci prostorové rozmanitosti vegetace (β -diverzity). Pylové analýzy mohou být v případě potřeby doplněny o analýzu rostlinných makrozbytků. Veškeré zázemí i odbornou pomoc s analýzami poskytnou kolegové z Laboratoře archeobotaniky a paleoekologie (LAPE).

Výsledkem práce bude:

- Vytvoření souboru pylových dat ze zvířecích bobků, předem selektovaných na základě stáří, druhové příslušnosti a místa nálezů,
- Analýza získaných dat multivariačními statistickými metodami a přiřazení získaných datových *clusterů* k určitým vegetačním typům,
- Rekonstrukce vegetace v konkrétních časových obdobích a v daném geografickém prostoru,
- Osvojení si základů analýzy pylu a rostlinných makrozbytků, práce se statistickými programy a GISem.

Od studenta/studentky vyžadujeme samostatnost a dostatek péle při pylových analýzách souboru. Zkušenosti se zpracováním statistických dat a prací v GISu jsou výhodou, nikoli ale podmínkou.

S prací je možné začít už v bakalářském stupni studia, ve kterém by proběhla rešerše vybrané základní literatury na téma pravěké pastvy a pylové analýzy velmi omezeného počtu vzorků zvířecího trusu.

